

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/26888,Konferencja-Korzenie-Gdyni-i-2-pazdziernika-2002.html>
01.03.2026, 04:45

Strona znajduje się w archiwum.

Konferencja „Korzenie Gdyni” - 2 października 2002

02.10.2002

2 października 2002 r. w sali obrad Rady Miasta Gdyni odbyła się pierwsza konferencja z cyklu „Korzenie Gdyni”. Gdyńskie dziennikarki - Wiesława Kwiatkowska i Małgorzata Sokołowska - zaproponowały gdańskiemu Oddziałowi IPN zorganizowanie cyklu konferencji poświęconych historii miasta. Gdynia jest miastem młodym (prawa miejskie dopiero w latach 20.), lecz wyraźnie zaznaczonym w najnowszej historii Polski. W opozycji do Wolnego Miasta Gdańska w okresie II RP zbudowano tu wielki port i nowoczesne miasto, które było wówczas miejscem licznych przedsięwzięć o charakterze państwowotwórczym. Zadaniem konferencji będzie ten fenomen Gdyni, genius loci, pokazać. Dramatyczna była okupacyjna historia miasta, skąd masowo wywożono najbardziej twórczy żywioł polski. Po wojnie Gdynia, jako miasto strefy nadgranicznej, była przedmiotem szczególnej „opieki” ze strony służb bezpieczeństwa. Podczas pamiętnych strajków na Wybrzeżu w grudniu 1970 roku w Gdyni doszło do najbardziej krwawych starć, w których zginęło wielu młodych robotników („czarny czwartek” 17 grudnia). Stocznia i inne gdyńskie zakłady należały do pierwszych, które poparły sierpniowy strajk 1980 roku w stoczni gdańskiej.

Konferencję otworzył prezydent Gdyni Wojciech Szczurek, w towarzystwie dyrektora gdańskiego oddziału IPN Edmunda Krasowskiego. Prowadzili ją dr Janusz Marszałec, naczelnik gdańskiego OBEP IPN, Wiesława Kwiatkowska oraz Dagmara Płaza-Opacka, dyrektor Muzeum Miasta Gdyni. Audytorium tworzyli zarówno uczniowie szkół gdyńskich i ich nauczyciele, jak też kombatancki oraz osoby z różnych środowisk, zainteresowane historią miasta.

Tematy wystąpień:

- Starcie Kaszubów z osadnikami - od partykularyzmu do integracji - Wiesława Kwiatkowska.
- Unrug, Rummel, Sokół i inni - gdyńskie autorytety okresu międzywojnia - Małgorzata Sokołowska, Mariusz Kardas.
- Inicjatywy państwowotwórcze na terenie międzywojennej Gdyni na przykładzie sprowadzenie prochów Juliusza Słowackiego - Piotr Szubarczyk (IPN).
- Piaśnica - miejsce eksterminacji elity gdyńskiej - Wiesława Kwiatkowska.
- Gdynia walcząca - dr hab. Bogdan Chrzanowski, dr hab. Andrzej Gąsiorowski (Muzeum Stutthof).
- Studziński, Kołodziej, Depak i inni - nowe „autorytety” - Aleksander Gosk.
- Historia i propaganda. Budowa mitu „czerwonej Gdyni” - Małgorzata Sokołowska.
- Młodzież Gdyni przeciwstawia się stalinizmowi - Piotr Szubarczyk.
- Powrót do własnego domu - 1989-90 - dr Grzegorz Grzelak (Sejmik Pomorski).
- Genius loci - fenomen Gdyni - prof. dr hab. Marek Dutkowski.

Ze względu na edukacyjny charakter cyklu oraz młodzieżowe audytorium organizatorzy przewidzieli dodatkowo podczas każdej konferencji prezentacje „historii żywej”. Na pierwszej konferencji były to dwa wydarzenia: Władysław Kitowski, syn ostatniego przed wojną króla

kurkowego Józefa Kitowskiego, przekazał władzom miejskim tarczę z pamiątnego strzelania w roku 1938. Wystąpili przedstawiciele zarządu pomorskiego Bractwa. Młodzież gdyńska pod kierunkiem Andrzeja Wawrykowa wykonała Hymn Kurkowego Bractwa Strzeleckiego. Mirosław Glebow i Władysław Skubek - członkowie młodzieżowej grupy antystalinowskiej, aresztowani w Gdyni w r. 1950 i więzieni w Jaworznie (mieli wówczas po 16 lat) przekazali zebranej młodzieży swoje przesłanie ideowe. Zespół Andrzeja Wawrykowa wykonał kilka utworów poetyckich w muzycznym opracowaniu (m.in. wiersze K.K. Baczyńskiego).

Ustalono, iż kolejne konferencje będą się odbywały co kilka miesięcy. Referaty będą systematycznie publikowane przez Zarząd Miejski w Gdyni.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Gdańsk